

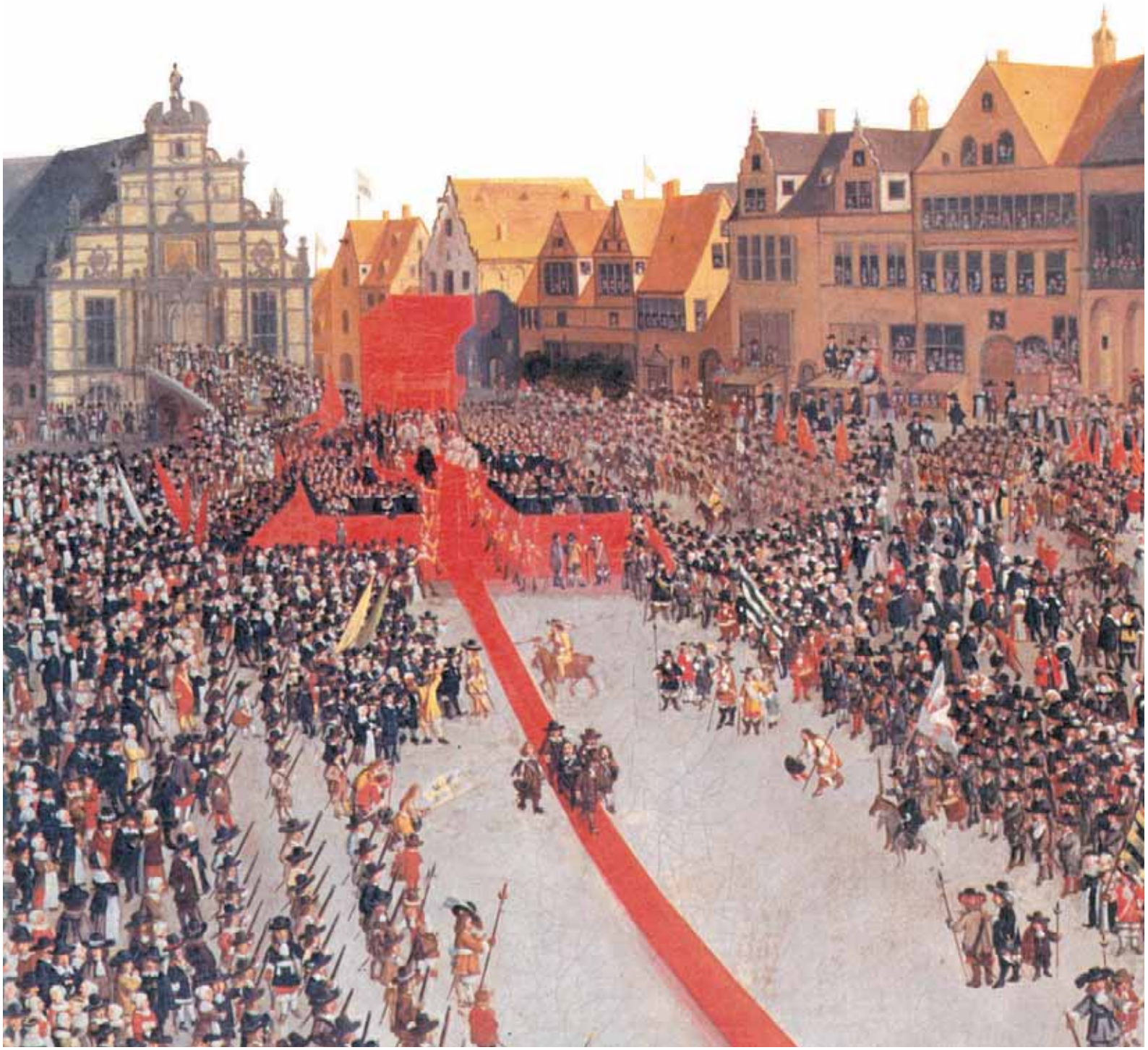

The Institute of
Internal Auditors

Foreningen af Interne Revisorer

Nummer 32 ✠ April 2006 ✠ 11. årgang

INFO

REVISOR TIL INTERN REVISION

For Amagerbanken søger vi en revisor til den interne revisionsafdeling. Revisionen er en central afdeling bestående af 5 medarbejdere.

Du får en række spændende opgaver, hvor blandt andet kan nævnes gennemførelse af revisionsarbejde i store dele af banken, herunder i filialerne, kredit-, økonomi- og investeringsfunktioner samt bankens datterselskaber. Opgaverne løses såvel selvstændigt som i samarbejde med kollegerne.

Som den rette kandidat til stillingen har du en teoretisk bag-

grund som cand.merc.aud eller HD, evt. igangværende uddannelse, og du har flere års erfaring med intern eller ekstern revision, eller evt. en baggrund som controller i en økonomifunktion. Det er en fordel, hvis du har kendskab til den finansielle sektor.

For at få succes i stillingen forventes det, at du har en forretningsorienteret tilgang til revision, og du finder det interessant at skabe resultater. Du er desuden serviceminded overfor hele organisationen, og du har en naturlig nysgerrighed, der gør, at du arbejder engageret og interesseret. Du beskriver i øvrigt dig

selv som forandringsvillig og fleksibel, og du er i stand til både at arbejde selvstændigt og i teams, afhængigt af de enkelte opgaver.

Amagerbanken tilbyder dig til gengæld en spændende stilling med gode personlige og faglige udviklingsmuligheder.

Vi ser frem til at modtage din ansøgning som Word- eller pdf-fil mærket jobnr. 243633. Send ansøgningen til info@excellent-match.dk eller søg via www.excellent-match.dk/cv

Amagerbanken er en selvstændig fuldservice-bank med 26 afdelinger fordelt med 13 på Amager, 10 i det øvrige hovedstadsområde, to i Århus og en i Odense.

Fundamentet for banken er vores 520 medarbejdere, 42.000 aktionærer og 120.000 kunder.

Banken er blandt de større pengeinstitutter i Danmark.

INFOs redaktion:

Ansvarshavende redaktør:
Chief Internal Auditor Ane Marie Christensen
 ☎ 33 33 10 75
 E-mail: ane.marie.christensen@nordea.com
 Nordea

Øvrig redaktion:

Senior Manager Vibeke Aggerholm
 ☎ 35 87 26 68
 E-mail: vibeke.aggerholm@dk.ey.com
 Ernst & Young

Revisor Bente Hallberg
 ☎ 36 78 22 87
 E-mail: iia.redaktion@mail.dk
 Post Danmark

Revisor Brian Hansen
 ☎ 33 63 66 03
 E-mail: brh@nationalbanken.dk
 Danmarks Nationalbank

Revisor Henning Jørgensen
 ☎ 44 20 30 82
 E-mail: henning.joergensen@tryg.dk
 TrygVesta

Revisionschef Louise Claudi Nørregaard
 ☎ 33 74 80 13
 E-mail: lcn@pension.dk
 PensionDanmark

Revisor Henning Funck Nielsen
 ☎ 77 33 14 66
 E-mail: hfn@sampension.dk
 SAMPENSION

Revisor Birgitte R. Svenningsen
 ☎ 39 77 41 30
 E-mail: bsv@saxobank.com
 Saxo Bank

Revisor Pui Fong Yau
 ☎ 32 66 20 74
 E-mail: pui.fong.yau@danisco.com
 Danisco

Foreningens og redaktionens adresse:

Post Danmark
 Intern Revision
 Foreningen af Interne Revisorer (IIA)
 Tietgensgade 37
 1566 København V

Synspunkter, der kommer til udtryk i medlemsbladet, behøver ikke nødvendigvis at svare til bestyrelsens opfattelse eller være udtryk for foreningens officielle standpunkt.

Indhold:

Leder.....	2
Nyt fra bestyrelsen.....	3
Nyt fra redaktionen.....	3
Mærkedage.....	3
Aktivitetskalender.....	4
Kursuskalender.....	5
Medlemsmøder i IIA.....	6
Information fra IIA i Orlando.....	6
Artikler	
Basel II medfører væsentlige nye udfordringer for intern revision.....	7
Artikel – FIR - RS 240 (ajourført).....	11
Certified Internal Auditor (CIA).....	15
Jobannonce.....	19
Quality Assessment of the Internal Audit Activity.....	20
Nyt fra IIA.....	21
”Foreningens hjemmeside”.....	21
Jobannonce.....	23
Anskaffelse og implementering af revisionsværktøjet TeamMate.....	24
Nye medlemmer.....	26
”Bagsmækken”.....	27

Leder*v/ Ane Marie Christensen*

Foreningen af Interne Revisorer i Danmark har gennem de seneste par år haft en meget betydelig medlemsfremgang, hvilket læserne af INFO har kunnet se under rubrikken "Nye Medlemmer". Vi har fået nye medlemmer fra både små og store finansielle institutter, fra industri og offentlige institutioner og virksomheder samt uddannelsesinstitutioner og ekstern revision. Det er meget glædeligt, at vi nu nærmere os et medlemstal på 400.

For nogle år siden var medlemstallene i de andre nordiske lande markant højere end vores. De er stadig lidt højere, men vi nærmere os deres niveau. Det øgede medlemstal kan forklares med foreningens sammenslutning med Revisionschefkredsen, at flere virksomheder nu har alle medarbejdere som medlemmer, men i høj grad også at der simpelthen kommer helt nye virksomheder og institutioner til.

Et højere medlemstal giver en række fordele. Vores betydning som samarbejdspartner stiger, vi bliver en mere slagkraftig organisation, hvilket styrker vægten af vores argumentation og der vil derfor blive taget mere hensyn til vores holdninger og budskaber. Flere medlemmer giver også grobund for flere arrangementer og aktiviteter, vores årskonference 2006 har således rekord tilmelding.

Omvendt betyder et højere medlemstal også flere krav og udfordringer, som bestyrelsen og vore forskellige udvalg skal bearbejde og søge at løse.

Først og fremmest er der jo de uddannelsesmæssige aktiviteter og medlemsmøder. Disse fortæller uddannelsesudvalgets nye formand Vibeke Aggerholm om i "Nyt fra bestyrelsen" på næste side, så det vil jeg ikke komme nærmere ind på. Men et andet område, der også er krævende er selve den administrative side af, at have så mange medlemmer. Her er Hjemmesiden et vældigt aktiv, og der er gjort en stor indsats for at få den op på det nuværende høje niveau. Tilmelding til kurser og aktiviteter o.s.v. er blevet betydeligt effektiviseret. Endvidere gøres der et stort arbejde i kredsen af sekretærer med tilknytning til en række bestyrelsesmedlemmer. Alt dette taget i betragtning vil bestyrelsen dog alligevel komme til at se nærmere på foreningens fremtid i denne henseende.

Visse af vore søsterforeninger i andre lande har ansat medarbejdere til at håndtere medlemsrelaterede opgaver og medvirke til at profilere foreningerne stærkere eksternt. En ikke helt billig løsning, men måske alligevel meget fornuftig, når det gælder om bedst muligt at positionere vores profession. Som I alle ved, er intern revision blevet hjulpet vældig meget af de senere års fokus på corporate governance, men vi har også konkurrenter, der ikke kun venter ude i kulissen, men for fleres vedkommende allerede er inde på samme bane, som vores. Jeg tænker her særligt på compliance-, risk management- og til en vis grad også controller funktionerne. I tillæg hertil har vi ekstern revision, som også følger vores udvikling med naturlig interesse.

Samlet set mangler vi ikke udfordringer. Alt dette ser bestyrelsen naturligvis i et bredt perspektiv, hvor ikke mindst økonomien (læs: kontingent fastholdt på et rimeligt niveau måske med plads til en lille stigning) er et væsentligt element.

Nærværende nummer af INFO indeholder den første artikel om Basel II i en serie på tre. De to næste artikler i serien vil komme i vores efterfølgende numre af INFO. Vi har fundet, at Basel II er så interessant et emne selv for vores læsere uden for den finansielle verden, at det fortjener en mere dybdegående behandling, end hvad vi kan tilbyde i en enkel artikel indenfor de rammer, vi opererer med.

God læselyst!

Nyt fra bestyrelsen v/Vibeke Aggerholm

Som bekendt er et af foreningens formål at styrke den uddannelsesmæssige udvikling inden for Intern revision. Til at varetage denne rolle er der af bestyrelsen nedsat et uddannelsesudvalg, hvis formål bl.a. er at arrangere kurser og gå-hjem-møder.

Vi må desværre indrømme, at den travle hverdag til tider har gjort, at udvalget ikke har fået arrangeret helt så mange kurser og møder, som det gerne ville.

Det har udvalget imidlertid nu rådet bod på, og det har planlagt kurser og gå-hjem-møder indtil sommer.

Vi kan derfor love, at der kommer mange spændende emner på programmet. Blandt andet vil der i slutningen af april blive afholdt et gå-hjem-møde med koncernrevisionschefen for Finansministeret, Doris Tranberg Jørgensen og Jan Ovesen, direktør, Københavns Fondsbørs, og den 10. maj vil statsautoriseret revisor, Jens Skovby holde et indlæg om det 8. EU direktiv. Endvidere er vi ved at planlægge en kursusdag om SOX og de erfaringer, der er gjort hermed, ligesom et kursus vedrørende Basel II allerede er planlagt.

Vi kan endvidere løfte sløret for, at der arbejdes på at etablere et uddannelsesforløb til efteråret vedrørende IT revision, ligesom vi forventer at kunne holde et kursus i Quality Assessment til august.

Alt i alt spændende og højaktuelle emner, som vi forventer os meget af.

Herudover har vi i Uddannelsesudvalget besluttet, at sende spørgeskemaer rundt til alle medlemmerne for at høre og modtage input vedrørende kurser og gå-hjem-møder. Vi pusler også med tanken om at etablere en revisorskole – men det er alt sammen noget, vi meget gerne vil have jeres input til ved at udfylde det udsendte spørgeskema.

Nyt fra redaktionen v/ Vibeke Aggerholm og Henning Jørgensen

I forbindelse med udsendelsen af dette blad vedlægges et fælles spørgeskema fra redaktionsudvalget (INFO) og uddannelsesudvalget.

Spørgeskemaet vil også blive lagt på foreningens hjemmeside, således at der kan foretages en elektronisk besvarelse af spørgeskemaet.

Der vil blive trukket lod om 3 x 2 flasker vin mellem de indsendte besvarelser.

Vi håber meget på, at I vil tage jer tid til at besvare spørgeskemaet, da det dels kan bidrage til at gøre INFO bedre og dels give uddannelsesudvalget et bedre grundlag at arbejde videre på.

Mærkedage

Koncernrevisionschef Søren Kongsbo, fylder 60 år den 29. april 2006. Redaktionen er bekendt med, at fødselsdagen bliver markeret ved en reception onsdag den 3. maj 2006, kl. 14.00 – 16.00 i Post Danmarks hovedkontor, Konferencsalen, Tietgensgade 37, 2. sal. Alle er velkomne.

Redaktionen ønsker hjertelig **TILLYKKE**

Aktivitetskalender

IIA Årskonference 2006

Årskonferencen afholdes i perioden 7. - 9. juni på Hotel Comwell Borupgaard, Snekkersten.

Det skal bemærkes, at tilmeldingen til konferencen er overtegnet.

Sikkerhed og Revision 2005

IIA's årlige 2-dags konference: "Revision og Sikkerhed 2005", som gennemføres i samarbejde med foreningerne FSR, DISIF og ESL afholdes i år torsdag den 8. september og fredag den 9. september 2005 på Radisson SAS Royal Hotel, Hammerichsgade 1, 1611 København V.

I den kommende periode er der planlagt medlemsmøder følgende dage:

19. april 2006

Foredragsholdere er:

Koncernrevisionschef Doris Tranberg Jørgensen, Finansministeriet

Emne:

Finansministeriets koncernrevision

- overordnet om organisation og opgaver
- Hvorfor Koncernrevision i staten?**
- styringsinitiativer i de administrationspolitiske reformer
- proces for aflæggelse og godkendelse af statslige regnskaber

Risikovurdering i Finansministeriet

- hvad er udfordringen i en politisk organisation?
- offentlighed i forvaltningen?
- Michael Kristiansen sagen som case.

og

Jan Ovesen, direktør, Københavns Fondsbørs

Emne:

Københavns Fondsbørs

- hvordan ser fremtiden ud?
- Afnotering af selskaber**
- hvilke konsekvenser?

Kapitalfondes opkøb af danske virksomheder TDC-salget

- herunder indløsning af minoritetsaktier

10. maj 2006

Emne:

8. direktiv – status, væsentlige indhold og særlige overvejelser ved gennemførelsen i dansk revisorlovgivning

Foredragsholder er:

Statsautoriseret revisor Jens Skovby, medlem af Revisionsteknisk Udvalg og Revisortilsynet.

8. direktiv indebærer behov for opdatering af revisorlovgivningen for eksterne revisorer i Danmark.

Direktivets væsentligste indhold om blandt andet uddannelse, sanktionering af revisionsstandarder i EU, revisionsvirksomheder, uafhængighedsregler og revisortilsyn (inklusive gensidig anerkendelse) præsenteres sammen med en diskussion af problemstillinger samt forskellige mulige strategier ved gennemførelsen i dansk lovgivning.

13. september 2006

25. oktober 2006

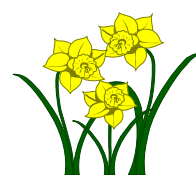
22. november 2006

Emnerne for de tre sidste medlemsmøder vil blive offentliggjort på foreningens hjemmeside www.iaa.dk så snart, de er fastlagt. Der vil blive fokuseret på aktuelle emner, som er relevante for enhver intern revisor.

Foreningen sender indbydelser ud til medlemsmøderne ca. 2 - 3 uger før møderne afholdes.

Tilmelding til medlemsmøder skal foretages via foreningens hjemmeside www.iaa.dk under rubrikken "Uddannelse". Tilmeldingsfristen er angivet på hjemmesiden og vil typisk være ca. en uge før afholdelse af medlemsmødet.

Kursuskalender

	Eksamensdato	Tilmeldingsfrist
CIA		
Foråret 2006		
Part I & II	17. maj 2006	31. marts 2006
Part III & IV	18. maj 2006	31. marts 2006
Efteråret 2006		
Part I & II	15. november 2006	30. september 2006
Part III & IV	16. november 2006	30. september 2006
CGAP		
Foråret 2006	18. maj 2006	31. marts 2006
Efteråret 2006	16. november 2006	30. september 2006
CCSA		
Foråret 2006	18. maj 2006	31. marts 2006
Efteråret 2006	16. november 2006	30. september 2006
CFSA		
Foråret 2006	18. maj 2006	31. marts 2006
Efteråret 2006	16. november 2006	30. september 2006

Bestået CIA – eksamen

Redaktionen ønsker **TILLYKKE** til

Jesper Jæger Granstrøm, Codan

Bestået CCSA – eksamen

Redaktionen ønsker **TILLYKKE** til

Peter Bache, Nordea

Det anbefales, at tilmeldingen til eksamen foretages mindst 14 dage før den endelige tilmeldingsfrist, da tilmeldingen som tidligere nævnt skal foretages til IIA i USA.

Kurser

26.04.2006	Kursus for Realkreditrevisorer Kurset afholdes på Scandic i Lyngby Storcenter.
27.04.2006	Kursus for Forsikringsrevisorer Sted: Sjælland, Gruppe: Forsikring
09.05.2006	Nedskrivninger og Basel II Sted: Jylland, Gruppe: Pengeinstitut
13.09.2006	Kursus for Forsikringsrevisorer Sted: Sjælland, Gruppe: Forsikring

Tilmelding foretages på foreningens hjemmeside:
www.ia.dk

Medlemsmøder i IIA

Medlemsmøde den 22. februar 2006

Til årets første medlemsmøde den 22. februar 2006 havde foreningen inviteret statsautoriseret revisor Henrik Wellejus, Deloitte og afdelingschef Lars Bo Larsson, Nykredit til at holde et foredrag om kravene til revision af ledelsesberetningen, der er reguleret i RS 585.

Kravene til revisionens gennemgang og dokumentation af ledelsesberetningen er skærpet i de senere år, og dette har medført en række udfordringer, som blev gennemgået og eksemplificeret.

Henrik Wellejus og Lars Bo Larsson

Information fra IIA i Orlando

ECIIA Conference 2006

ECIIA Conference 2006
Helsinki, Finland

Den årlige ECIIA konference afholdes i Finland, Helsinki i perioden 6. - 8. september 2006.

Som sædvanlig er der mulighed for at deltage i tracks med spændende foredragsholdere og emner. Blandt foredragsholderne er f.eks. Flemming Ruud fra Norge med emnet Auditing Standards Principle or Rule based, Dominique Vincenti fra Frankrig med emnet Quality Assurance in Small Internal Audit Departments, Thijs Smit, Holland med emnet Whistleblower Procedures Best Practies.

Herudover er der mulighed for at deltage i 19 andre tracks samt foredrag i plenum.

Get a Grip on Banking, Insurance, and Financial Services The IIA's Financial Services Conference

In Boston, MA, USA
May 23-25, 2006

The Institute of Internal Auditors - Houston 2006, Internal Conference

A CONFERENCE OF INFINITE POSSIBILITIES

In Houston, Texas USA
June 18 – 21, 2006

Register now for what has historically been one of the internal audit profession's most popular events – the 2006 International Conference. Approximately 2,000 attendees will gather for The IIA's largest annual worldwide professional development opportunity. This will be a conference of infinite possibilities.

The IIA's Risk and Control Conference

**In Palm Beach, Florida USA
August 21-23, 2006**

Risk and control is big business – and improving your ability to add value and help improve your organization's risk management and control processes is what this conference is all about.

Don't miss this opportunity to focus on the issues that are important to your organization, while making sense of ERM, COSO, SOX, CSA and more. Take advantage of our many networking breaks to share ideas, best practices, and discuss the current challenges facing your industries.

Internal Audit and Risk Management Departments take advantage of our multiple registrant pricing and attend the conference together!

Stay tuned ... for additional conference details, including unique optional networking events.

Yderligere information kan ses på IIA's hjemmeside:
www.theiia.org

Basel II medfører væsentlige nye udfordringer for intern revision

*Af Christian Boserup
Senior Manager, PricewaterhouseCoopers*

NB: Artiklens holdninger og konklusioner er forfatterens egne og ikke nødvendigvis udtryk for PricewaterhouseCoopers officielle holdninger og konklusioner.

Resume:

Intern revision står overfor en række væsentlige nye udfordringer i forbindelse med implementeringen af Basel II eller rettere EU direktivet, Capital Requirement Directive (CRD) i dansk lovgivning med effekt fra 1/1 2007. På basis af viden om de kommende danske regler, en lang række danske kreditinstitutters tilgang til CRD og den erfaring, der er gjort i sammenlignelige lande som f.eks. Sverige, er der basis for at vurdere om den interne revision har a) overblik over opgavens omfang og b) ressourcerne (tid og kompetencer) til at klare disse nye udfordringer.

Denne artikel giver baggrund og overblik og de 2 efterfølgende artikler ser nærmere på omfanget og substansen i disse udfordringer.

Struktur

Artiklen er struktureret således, at de første afsnit giver en kort introduktion til regelsættet mht. baggrund, lovgivning og hvad der er nyt i forhold til de nuværende regler. Derefter redegøres for hvorledes regelsættet og den forventede danske anvendelse vil påvirke intern revisions arbejde. Disse udfordringer bliver så uddybet i 2 efterfølgende artikler.

Hvad er baggrunden for CRD?

De nye regler er udformet for at 1) kapitalkravet bedre skal afspejle den egentlige risiko, 2) skabe ens

vilkår (levelled playing field) på tværs af EU og 3) metoderne bedre afspejler hvordan risikostyringen foregår i praksis.

Det er derimod ikke et formål med implementeringen af CRD, at det generelle niveau af minimumskapital skal være lavere end det er i dag.

Hvad er sammenhængen mellem Basel II, CAD og CRD?

CRD eller Capital Requirement Directive (tidligere kaldet Capital Adequacy Directive eller CAD3) er EU kommissionens udgave af Basel II regelsættet¹ som blev udviklet af Basel Committee on Banking Supervision (BCBS). Hvor Basel II regelsættet er tiltænkt store internationale banker er CRD rettet mod alle kreditinstitutter og investeringsselskaber uanset størrelse. Det nuværende (og snart gamle) regelsæt bygger på Basel-aftalen fra 1988 (CAD1) som blev udvidet i 1996 (CAD2).

Finanstilsynet arbejder med udkast til implementeringen af CRD i dansk lovgivning. En række nøgledokumenter er eller vil komme i officiel høring inden sommeren 2006. Det svenske finanstilsyn (Finansinspektionen) er ca. 14 måneder foran Danmark. Derfor skæves der i øjeblikket meget til erfaringerne fra Sverige og til dels også Norge.

CRD pålægger kreditinstitutter at vælge mellem en række metoder at opgøre udvalgte dele og det samlede kapitalkrav efter

I henhold til de kommende regler, som officielt træder i kraft per 1/1 2007, bliver kreditinstitutter (pengeinstitutter og kreditselskaber) og investeringsselskaber pålagt en række krav til risikostyring og en række valgmuligheder.

De væsentligste nyskabelser er nedenfor fordelt på regelsættets 3 søjler.

Søjle 1 - regler om opgørelse af minimumskapital:

- 2 nye metoder til styring af kreditrisiko: a) En standard metode til afløsning af den nuværende skemabaserede metode og b) to helt nye interne metoder (IRB-F eller IRB-A), hvor kreditinstituttet i større eller mindre grad selv estimerer kapitalbehovet under hensyntagen til en række minimumskrav.

¹ Se International Convergence of Capital Measurement and Capital Standards, A Revised Framework, juni 2004

- Kapitalkravet for operationel risiko er nyt. Der stilles 3 metoder til rådighed: Basis metoden (som den mest enkle), standardmetoden og den avancerede (interne) metode (AMA).
- Kapitalkravet for markedsrisiko kan, udover den tidligere skemabaserede metode (standardmetoden), nu også opgøres efter en intern metode som fortrinsvis anvender Value at Risk som grundlæggende metode.

Søjle 2 - opgørelse af det samlede kapitalbehov:

- Retningslinier for bankens egen interne proces opgøres af det samlede kapitalkrav og dermed også solvensprocent (Internal Capital Adequacy Assessment Process, ICAAP). Disse retningslinier er relativt generelle sammenlignet med detaljeringsniveauet i søjle 1.
- Retningslinier for hvordan de nationale myndigheder skal gennemføre tilsyn med det nye regelsæt (Supervisory Review Process, SRP).

Søjle 3 - rapportering og markedsdisciplin:

- Krav om yderligere rapportering vedr. risikostyring herunder den interne proces til opgørelse af det samlede kapitalkrav. Disse retningslinier er ligeledes relativt generelle. En række indrapporteringskemaer foreligger i udkast.

Der stilles generelt store forventninger til institutternes rapportering om strategier, politikker og organisation af styringen af kredit-, operationel- og markedsrisiko.

Hvilke metoder forventes de danske kreditinstitutter at anvende?

Baseret på vores seneste dialog med over 30 kreditinstitutter kan de danske kreditinstitutter groft opdeles i 4 kategorier, når det gælder anvendelse af dette regelsæt, og som det fremgår af det efterfølgende afsnit 6 har det betydning for kravene til den interne revision.

1. De største og mere komplekse penge- og kreditinstitutter har i nogle år anvendt mere eller mindre avancerede metoder og vil derfor helt naturligt anvende den interne og avancerede metode til styring af kreditrisici og markedsrisiko. Derimod er der ikke noget, der tyder på, at nogen vil anvende den avancerede metode for operationel risiko.
2. De specialiserede kreditinstitutter (typisk mindre institutter) som f.eks. alene fokuserer på udvalgte kundesegmenter (f.eks. privatkunder) vil typisk anvende den interne meto-

de til kredit og formentlig også markedsrisiko samt standard metoden til operationel risiko.

3. En række af de mellemstore kreditinstitutter med en bred portefølje af kunde og produkter vil formentlig anvende standard metoderne til at begynde med, men ret hurtigt (inden for 3-4 år) anvende de avancerede metoder til kredit- og markedsrisiko.
4. Resten (typisk mindre) kreditinstitutter vil anvende standardmetoden for kredit- og markedsrisiko samt basismetoden for operationel risiko og vedblive med det i en længere periode.

Hvad er den samlede betydning det for den interne revision?

Virksomhedens placering i en de 4 kategorier (fra afsnit 5) påvirker stort set kravene til den interne revision som beskrevet nedenfor.

Kategori 1 - de største og mere komplekse penge- og kreditinstitutter

Særligt minimumskravene² for anvendelse af den avancerede metode til kreditrisiko (IRB-A) har stor betydning for intern revision. Proportionalitetsprincippet³ vil formentlig medføre, at de skrappeste generelle krav stilles til denne gruppe af virksomheder. En række konsekvenser er listet nedenfor:

- En særlig uafhængig kontrolafdeling, med rapportering til direktionen, skal overvåge kreditrisikoafdelingen og bl.a. overvåge kvantificering og validering samt anvendelse af modeller. Den interne revision behøver derfor næppe at duplikere den høje grad af specialviden, som denne nye uafhængige afdeling udstyres med.
- Komplexiteten af modellerne, de tilhørende interne procedurer og rapporteringen stiller store krav til ledelsens forståelse og viden om systemet, og den interne revision har dermed en udfordrende opgave at afdekke om ledelsen har den krævede indsigt og forståelse.

² Minimumskravene kan opdeles i 6 elementer: 1) Design af et risikoklassificeringssystem, 2) risikoklassificeringsprocessen, 3) kvantificering, 4) validering, 5) anvendelse og 6) styring og uafhængig risikokontrol

³ Det 3. princip fra CP10 - se litteraturlisten.

- Ovenstående gælder også, når den interne revision skal efterprøve brugernes (f.eks. storkunde betjenere) praktiske anvendelse af modellerne og de tilhørende procedurer i deres beslutningsprocesser og kommunikation med (erhvervs) kunderne.
- I de tilfælde, hvor der anvendes avancerede statistiske metoder - f.eks. økonomiske kapitalmodeller - til opgørelse af det samlede kapitalbehov, øger det kravene til den statistiske indsigt hos den interne revision.

Kategori 2 - de specialiserede kreditinstitutter

Disse institutter anvender typisk avancerede kreditmodeller, men da institutterne er væsentlig mindre vil der - afhængig af den endelige fortolkning af proportionalitetsprincippet - næppe være krav om oprettelse af en særlig uafhængig kontrol afdeling til overvågning af kreditrisikoafdelingen. Tilsynet vil formentlig godkende et vist personsammenfald, som følge af de relativt få eksperter, et institut af denne størrelse vil have.

Til gengæld vil der gælde skrappe krav til funktionsadskillelse og der vil være øgede krav til den interne revision som følge af det omtalte personsammenfald. Den interne revision vil derfor højst sandsynligt skulle foretage en række vurderinger og test som forudsætter indgående kendskab til statistik kvantificering og validering.

Der gælder de samme krav og udfordringer vedr. bestyrelsens og direktionens indblik og forståelse som for kategori 1.

Kategori 3 - mellemstore kreditinstitutter med en bred portefølje

For disse institutter er kravene til den interne revision væsentlig lavere, fordi kravene til standardmetoderne er væsentlig lavere. De væsentligste udfordringer vil være relaterede til de generelle krav til risikostyring. Når visse institutter efter nogle år tager de mere avancerede metoder i brug vil udfordringen for den interne revision minde om kategori 2 institutterne.

Kategori 4 - mindre kreditinstitutter

I de institutter, der har en intern revision, vil udfordringerne væsentligst være bestyrelsens og direktionens kendskab til og engagement i at opfylde de generelle krav til risikostyring jf. udkastet til FIL §§ 71 og 124.

Efterfølgende artikler ser nærmere på omfanget og substansen i disse udfordringer.

Hvor formålet med denne første artikel er at give baggrund og overblik, vil de efterfølgende artikler se på:

A) intern revisions udfordringer i relation til kreditrisiko, operationel risiko og markedsrisiko under søjle 1, og

B) intern revisions udfordringer i relation til søjle 2 (risikostyring generelt og ændringerne i Lov om Finansiell Virksomhed), søjle 3 vedr. rapportering og ansøgningsprocessen.

Litteratur

De vigtigste kilder til vurdering af den interne revisions rolle og ansvar kan findes i nedenstående dokumenter.

1. CRD forventes vedtaget af EU inden sommeren, når oversættelsen til alle sprog er gennemført (KOM(2004) 486 endelig af 14/7 2004)
2. CP10 (Januar 2006) fra Committee of European Banking Supervisors (CEBS): Guidelines on the implementation, validation and assessment of Advanced Measurement (AMA) and Internal Ratings Based (IRB) Approaches
3. Finanstilsynet arbejder med en række dokumenter, som findes i mere eller mindre officielle udgaver, herunder
 - a. Forslag til Lov om ændring af lov om finansiell virksomhed og lov om gevinstopsparing (udkast til lov med bemærkninger, december 2005)
 - b. Godkendelsesproces for IRB-metoden af 13. september 2005 (udkast)
 - c. Konsultationspapir vedr. operationel risiko (udkast, januar 2006)
 - d. Konsultationspapir vedr. den interne metode til risikostyring (IRB) (udkast, januar 2006)
 - e. Udkast til ansøgningsproces (endnu ikke frigivet)

Ordliste

Begreb (alfabetisk)	Beskrivelse
AMA	Advanced Measurement Approach - avanceret metode til kvantificering af operationel risiko
Basel II	Betegnelse for BCBS's udgave af regelsættet for internationalt aktive pengeinstitutter
BCBS	Basel Committee on Banking Supervision - forfatteren til Basel II
CAD	Capital Adequacy Directive - tidligere betegnelse for EU direktivets udgave af Basel II - nu under betegnelsen CRD.
CCF	Credit conversion factor - faktor til estimering af fremtidige ukendte eksponeringer - f.eks. ved afgivne trækningsfaciliteter
CEBS	Committee of European Banking Supervisors - tager sig af koordinering af udviklingen
CP10	Consulting Paper nr. 10 fra CEBS - væsentligt fortolkningsbidrag til minimumskrav under IRB metoden
CRD	Capital Requirement Directive - EU direktiv som skal implementeres i dansk lov 1/1 2007
EAD	Exposure at default - eksponering i tilfælde af misligholdelse
ICAAP	Internal Capital Adequacy Assessment Process, ICAAP - kreditinstituttets egen metode til opgørelse af det samlede kapitalbehov i henhold til søjle 2.
IRB-A	Intern metode til opgørelse af minimumskapitalbehov for kreditrisiko. Metoden anvender virksomhedens egne estimater af PD, LGD og EAD/CCF og M
IRB-F	Intern metode til opgørelse af minimumskapitalbehov for kreditrisiko. Metoden anvender virksomhedens egne estimater af PD.
LGD	Loss given default - tab som følge af misligholdelse
M	Maturity - effektiv varighed på eksponeringer og sikkerheder
PD	Probability of default - sandsynlighed for at modparten misligholder inden for de næste 12 måneder
SRP	Supervisory Review Process - retningslinier for Finanstilsynets tilsynsproces
Søjle 1	Ref. Basel II regelsættet - indeholder retningslinier for opgørelse af minimumkapitalkravet for kredit, operationel og markedsrisiko
Søjle 2	Ref. Basel II regelsættet - retningslinier for bankens interne opgørelse af det samlede kapitalbehov (ICAAP) og de nationale myndigheders tilsynsproces (SRP)
Søjle 3	Ref. Basel II regelsættet - retningslinier for rapportering.
Value at Risk (VaR)	Metode til kvantificering af markedsrisiko

Artikel – FIR - RS 240 (ajourført)**Revisors pligt til at overveje besvigelser og fejl ved revision af regnskaber - RS 240 (ajourført)**

Af statsautoriseret revisor Erik Ingvartsen, Risk and Advisory Services, Ernst & Young og supervisor Terese Dissing, Risk and Advisory Services, Ernst & Young

Erik Ingvartsen

Terese Dissing

Denne artikel vil kort gennemgå de væsentligste ændringer, som RS 240 (ajourført) medfører i forhold til den oprindelige RS 240. Artiklen vil endvidere beskrive RS 240's (ajourført) påvirkning af intern revisors pligter i forbindelse med besvigelser. Afslutningsvis vil forskellene mellem intern revisors og ekstern revisors pligter blive skitseret (RS 240 (ajourført) /IIA standard 1210.A2).

Baggrund

Besvigelser betragtes som en alvorlig trussel mod virksomheder over hele verden. Besvigelser viser sig på mange forskellige måder, lige fra mindre check-falsknerier til multinational, organiseret kriminalitet. Til trods for at der ikke findes en helt nøjagtig juridisk definition, betragtes besvigelser generelt som en bevidst svigagtig handling udført af en eller flere personer, som har til formål at opnå en fordel som bedrageren ikke er berettiget til.

Revisors ansvar

Den eksterne revisors rolle i relation til besvigelser har i mange år været, at det ikke var noget, man overvejede eller reviderede direkte efter. Denne holdning er siden hen blevet ændret først med RV 21, RS 240 og nu senest med RS 240 (ajourført) hver gang med en skærpelse af revisors ansvar til følge.

RS 240 (ajourført) i forhold til RS 240

Til forskel fra den oprindelige RS 240 omhandler RS 240 (ajourført) kun besvigelser og beskæftiger sig således ikke med utilsigtede fejl. Vedtagelsen af RS 240 (ajourført) har medført et yderligere fokus på besvigelser og de handlinger, som ekstern revisor bør udføre for at opfylde god skik.

Nedenstående afsnit vil kort gennemgå de væsentligste forskelle imellem RS 240 og RS 240 (ajourført) fordelt på:

- Planlægningsfasen
- Revisionens udførelse
- Rapporteringen

Revisionsplanlægningen

Overordnet set kræver RS 240 (ajourført), at ekstern revisor udvider sit fokus på besvigelser under hele revisionsprocessen. Der fokuseres på, at revisor opretholder sin professionelle skepsis, også selvom revisor har revideret kunden igennem adskillige år og ikke tidligere har været bekendt med, at der skulle være sket besvigelser hos kunden, eller at de interne kontroller ikke skulle være effektive. Det udvidede fokus medfører i planlægningsfasen, at revisor skal foretage følgende handlinger:

- For sikre at revisionsteamet er opmærksom på risikoen for besvigelser, kræver RS 240 (ajourført), at der afholdes et planlægningsmøde. Planlægningsmødet var også et krav i den oprindelige RS 240, men er i den nye standard udbygget til også at nævne, hvilke punkter der bør drøftes i forhold til besvigelser.
- Revisor skal stille forespørgsel til ledelsen, intern revision, samt ledende medarbejdere, for derigennem at kunne forstå virksomheden og dens omgivelser. Revisor skal undersøge om ledelsen har konstateret eller har mistanke om, at der skulle være sket besvigelser i virksomheden. Endvidere skal revisor undersøge hvad ledelsen gør for at identificere og imødegå risici for besvigelser.
- Revisor skal overveje, om der er nogle besvigelserisikofaktorer, som kan indikere, at der er en forøget risiko for, at der er sket besvigelser. Bilag 1 til RS 240 (ajourført) indeholder en lang række besvigelserisikofaktorer, som revisor særligt skal være opmærksom på.

- Ved planlægningen af revisionen bør der udføres en række analytiske handlinger, for derefter at identificere usædvanlige eller uventede relationer, som kan indikere en forhøjet risiko for besvigelser.

Ovenstående handlinger skal udmunde i en revisionsplan og dokumenteres jf. nedenfor, som imødegår de besvigelserisici, man har identificeret. Ved planlægningen af revisionen bør man overveje, om revisionen skal indeholde et element af uforudsigelighed med hensyn til tidspunkt, samt om arten og omfanget af revisionshandlingerne skal ændres. Man kan således overveje, om det er tilstrækkeligt, at det kun er det obligatoriske udvidede kasseeftersyn, som foretages uanmeldt, eller om en del af den løbende revision, herunder test af kontroller, også bør foretages uanmeldt.

Planlægningen bør udføres på revisionsmålsniveau for transaktionstyper, balanceposter og præsentation, ligesom revisor skal vurdere, hvilke interne kontroller der er med til at sikre imod besvigelser. I sin planlægning skal man sikre, at disse kontroller testes under revisionen.

Revisions udførelse

Ud over generelt at teste og vurdere nøglekontroller nævner RS 240 (ajourført) en række specifikke handlinger, som revisor bør udføre som reaktion på risikoen for, at ledelsen tilsidesætter de interne kontroller. De handlinger, revisor bør udføre, er:

- Vurdering af regnskabsmæssige skøn
- Vurdering af efterposteringer
- Vurdere forretningsmæssig begrundelse for betydelige transaktioner

Denne fokusering på ledelsens muligheder for besvigelser var ikke en del af den oprindelige RS 240, til trods for at de væsentligste besvigelser ofte foretages af ledelsen eller i samarbejde med ledelsen.

Regnskabsmæssige skøn

Det er oftest den daglige ledelse, der foretager væsentlige regnskabsmæssige skøn og løbende vurderer rimeligheden af dem. Regnskabsmanipulation sker ofte ved, at ledelsen bevist foretager forkerte regnskabsmæssige skøn.

Ved vurdering af rimeligheden af de regnskabsmæssige skøn bør revisor overveje:

- om skøn, der understøttes af revisionsbeviserne, adskiller sig væsentligt fra skøn benyttet i regnskabsaflæggelsen
- årets skøn i forhold til tidligere års benyttede skøn
- om efterfølgende begivenheder har bevirket at anvendte regnskabsmæssige skøn ikke længere er retvisende

Efterposteringer

Besvigelser eller afdække af besvigelser sker ofte i regnskabsafslutningsfasen i form af ikke-godkendte efterposteringer. Det er derfor vigtigt, at revisor sikrer sig, at der er i virksomheden er effektive interne kontroller, der sikrer, at kun godkendte efterposteringer bogføres. Den tidsmæssige placering af revisionen af dette område vil typisk være ved status. Ikke-godkendte posteringer kan dog foretages i hele regnskabsperioden, og revisionen i årets løb bør således også omhandle kontrollerne til godkendelse af posteringer.

Betydelige transaktioner

Ved vurderingen af den forretningsmæssige begrundelse for betydelige transaktioner skal revisor overveje om:

- transaktionerne forekommer ubegrundet komplekse
- der ligger tilstrækkelig med dokumentation for transaktionerne
- transaktionerne er blevet drøftet af ledelsen, og om ledelsen lægger mere vægt på en bestemt regnskabsmæssig behandling end på de reelle økonomiske realiteter
- transaktionerne er udført med nærtstående parter eller hidtidige uidentificerede nærtstående parter, som ikke vil kunne gennemføre transaktionerne uden hjælp fra virksomheden

Vurdering af revisionsbeviset

RS 240 (ajourført) har et selvstændigt afsnit med vurdering af revisionsbeviset, mens den oprindelige RS 240 hovedsageligt henviste til RS 230. Kravene til denne vurdering er således fremhævet med den nye standard.

I RS 240 (ajourført) skal revisor ved revisionens afslutning sammenholde det indsamlede revisionsbevis og de udførte revisionshandling og vurdere risikoen for, at regnskabet er fejlbehæftet på grund af besvigelser.

Identificerer revisor fejlinformation, skal revisor overveje om dette skyldes besvigelser. Er der indikationer for, at dette er tilfældet, skal revisor overveje fejlinfor-

mationens betydning for den udførte revision og det indsamlede revisionsbevis, herunder især troværdigheden af ledelsens udtalelser, hvor dette udgør en del af revisionsbeviset.

I tilfælde af besvigelser kan revisor ikke se det som et enkeltstående tilfælde. Revisor skal her vurdere besvigelsernes samlede effekt på regnskabsaflæggelse, og hvorvidt den kan være væsentlig. Ved vurderingen af besvigelsernes effekt skal revisor vurdere de personer, som har deltaget i besvigelsen, og hvilke arbejdsfunktioner de har i virksomheden, for derigennem at kunne belyse det mulige omfang af besvigelserne.

Besvigelser foretaget af medarbejdere vil generelt ikke kunne medføre samme væsentlige fejlinformationer, som besvigelser foretaget af ledelsen. Besvigelser foretaget af ledelsen vil desuden ofte give overvejelser, om revisor fortsat ønsker at revidere virksomheden, idet tilliden til ledelsen vil være forsvundet.

Revisors rapportering

I den oprindelige RS 240 skal revisor ved identificerede besvigelser eller mistanke om besvigelser, meddele dette *rettidigt* til daglig ledelse, øverste ledelsen og under visse omstændigheder de lovgivende og kontrollerende myndigheder. I RS 240 (ajourført) skal revisor *hurtigst muligt* meddele det til rette ledelsesniveau, uanset hvor ubetydelig forholdes måtte anses for at være.

Revisors rapportering om besvigelser eller mistanke til besvigelser kan ske mundtligt eller skriftligt.

Ved besvigelser eller mistanke om besvigelser på ledelsesniveau bør revisor overveje at søge juridisk bistand som hjælp til at fastslå passende handlinger, ikke mindst i forhold til tavshedspligten. Revisor er dog i visse typer virksomheder forpligtet til at kommunikere med lovgivende eller kontrollerende myndigheder.

Dokumentation

I RS 240 (ajourført) oplistes den dokumentation, som revisor bør have udarbejdet for at kunne bevise sine arbejdshandlinger rettet imod besvigelser. Krav til dokumentationen fandtes også i den oprindelige standard, men er nu udbygget. RS 240 (ajourført) henviser dog generelt til RS 315 og RS 330, og standarden bidrager derfor reelt ikke med nyt, da det allerede findes i eksisterende standarder. Standarden kræver, at revisor har følgende dokumentation:

- dokumentation af revisors forståelse af virksomheden og dens omgivelser samt revisors vurdering af risici for væsentlig fejlinformation
- dokumentation for revisors reaktioner på de vurderede risici for væsentlig fejlinformation
- revisor skal dokumentere kommunikationen om besvigelser til ledelsen og eventuelt myndigheder mv.
- revisor skal dokumentere de konklusioner han gør omkring væsentlighed ved fejlinformation i relation til indregning af indtægter

Ledelsens ansvar

Ledelsens ansvar i forbindelse med vedtagelsen af RS 240 (ajourført) er ikke væsentligt skærpet i forhold til den oprindelige RS 240. Det er således stadig den øverste ledelse og den daglige ledelses primære ansvar at forebygge og opdage besvigelser i virksomheden. RS 240 (ajourført) fremhæver dog behovet for, at ledelsen sikrer, at virksomheden etablerer og vedligeholder de interne kontroller, der giver rimelig sikkerhed om pålideligheden af regnskabsaflæggelsen og om overholdelse af relevant lovgivning og anden regulering. Standarden fremhæver desuden, at såfremt ledelsen har mistanket om eller har påvist besvigelser, så er de forpligtet til at reagere.

Da RS 240 (ajourført) ikke direkte er rettet mod ledelsen i virksomhederne, vil ledelsen kun mærke effekten af den via deres eksterne revisor og de udvidede forespørgsler og revisionshandlinger, som denne måtte foretage. Ledelsen vil naturligvis også blive påvirket af de generelle strømninger i samfundet, som går imod øget fokusering på risiciene for besvigelser.

Ud over at ovennævnte forhold bør medføre en selvansøgelse hos ledelsen, må det ligeledes forventes, at ledelsen i større virksomheder vender sig mod deres interne revision og spørger om deres holdning til risikoen for besvigelser, og om hvorvidt deres arbejdshandlinger er tilstrækkelige set i den relation.

Skønt intern revision kun er nævnt i RS 240 (ajourført) i forbindelse med revisors forespørgsler omkring de interne kontroller, vil den alligevel få en betydning for den interne revisions arbejdshandlinger via det øgede fokus.

Intern revision

IIA standarderne udgivet af "Institute of Internal Auditors" anfører; At den interne revisor bør have tilstrækkelig viden til at identificere forhold, der indikerer

svigagtige handlinger, men samtidig forventes det ikke, at den interne revisor har samme ekspertise som en person, der hovedsageligt beskæftiger sig med at opdage og efterforske besvigelser.

Umiddelbart forekommer standarden ikke særlig vidtrækkende med hensyn til de pligter, som den interne revisor har i forbindelse med besvigelser. Man kan næsten påstå, at der i standarden er indlagt et forbehold, om at interne revisorer ikke bør have nogen specielle kompetencer eller eksperter, dermed sagt at revisor langt fra altid vil kunne identificere besvigelser eller risiko for besvigelser.

IIA har udgivet en vejledning som tolker standarden og beskriver, hvad det rent faktisk forventes at revisor foretager sig i forbindelse med besvigelser. Vejledningen er dog stadig meget generel i dens vendinger og efterlader derfor plads til en del fortolkninger, med hensyn til hvilke specifikke revisionshandlinger revisor bør udfører.

Intern revisors ansvar

Interne revisorer har både et præventivt og et opdagende formål. Interne revisorer skal således assistere i det præventive arbejde ved besvigelser ved at undersøge og vurdere tilstrækkeligheden og effektiviteten af virksomhedens interne kontrolsystem, og om dette står i et rimeligt forhold til risikoen.

Det er fortsat virksomhedens ledelse, der har ansvaret for at implementere de interne kontroller og at sikre, at kontrollerne forbliver effektive.

Standarderne kræver, at den interne revisor vurderer virksomhedens risici. Risikovurderingen danner grundlag for den interne revisions revisionsplaner og derved for, hvilke interne kontroller der skal testes. Standarderne kræver endvidere, at revisionsplanen godkendes af revisionskomiteen eller bestyrelsen. Det udførte revisionsarbejde og konklusionen heraf skal tilvejebringe en begrundet overbevisning om, at virksomhedens interne kontroller fungerer effektivt, og om at ledelsens vurdering af virksomhedens interne kontroller kan underbygges.

Ved indførelsen af Sarbanes-Oxley Act blev Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) dannet med det formål at regulere de eksterne revisorer. Ud over at have indflydelse på de eksterne revisorer og deres handlinger har PCAOB's standarder også medført et øget pres på den interne revision.

PCAOB standard nr. 2 kræver, at den eksterne revisor som en del af sin revision vurderer den interne revision, dens arbejde og effektivitet med hensyn til besvigelser samt dens samarbejde med og rapportering til revisionskomiteen.

Finder den eksterne revisor, at den interne revision ikke fungerer tilfredsstillende, og at de interne kontroller derfor ikke er effektive, skal den eksterne revisor vurdere, om den manglende effektivitet kan medføre væsentlige fejl. Hvis dette er tilfældet skal den eksterne revisor overveje, om der kan gives en ren påtegning. Ved en ineffektiv intern revision er revisor desuden forpligtet til at oplyste den interne revisors mangler til at rapportere disse til revisionskomiteen.

Revisionshandlinger

Den intern revision bør proaktivt udføre revisionshandlinger, der kan afdække korrupsion, misbrug af aktiver eller misvisende regnskabsaflæggelse ved eksempelvis at anvende datastøttede revisionshandlinger til afdækning af forskellige typer af besvigelser. Revisor bør også anvende analytiske revisionshandlinger til afdækning af unormale mønstre i datamængden samt udføre særlige gennemgange af områder med særlig høj risiko for besvigelser.

Den interne revision skal være uafhængig af daglig ledelse og bør have en direkte rapporteringslinie til bestyrelsen og en eventuel revisionskomite. Uafhængigheden skal gøre det muligt for den interne revision, at rapportere forhold, der omfatter ledelsens engagement og holdning til etablering af passende interne kontroller, eller til at rapportere om forhold, hvor der er mistanke eller beskyldninger om besvigelser, og hvor den daglige ledelse kan være involveret.

Er der en begrundet mistanke om besvigelser, skal den interne revisor deltage i efterforskningen for derigennem at identificere det økonomiske omfang af besvigelserne, det organisatoriske niveau, hvor besvigelserne har fundet sted, og vurdere, i hvor lang en periode besvigelserne har fundet sted. Intern revisor skal desuden assistere med at mindske mulighederne for besvigelser i fremtiden ved at vurdere behovet for yderligere interne kontroller samt ved at designe fremtidige revisioner, så den pågældende type besvigelser bliver opdaget.

Forskelle mellem intern revisor og ekstern revisor og IIA standard 1210.A2 og RS 240 (ajourført)

Hvor det således er den eksterne revisors opgave at overveje besvigelserisikoen og om muligt at opdage besvigelser er det interne revisors ansvar at:

- assistere ledelsen med at forhindre muligheden for besvigelser via implementering af interne kontroller
- løbende efterprøve de interne kontroller og vurdere deres effektivitet til at forhindre og opdage besvigelser
- overveje risikoen for besvigelser og at tilrettelægge sin revision til at opdage besvigelser, hvis risikoen anses for værende reel
- deltage i efterforskningen af besvigelser

Som det fremgår af ovenstående, overstiger den interne revisions arbejdshandlinger allerede, hvad der forventes af den eksterne revisor. Vedtagelsen af RS 240 (ajourført) medfører derfor ikke direkte ændringer i den interne revisions ansvar eller pligter.

Hvor RS 240 (ajourført) er meget konkret i, hvad ekstern revisor bør udføre af arbejdshandlinger, er IIA 1210.A2 mere generel i dens formulering og efterlader derfor en del fortolkninger, med hensyn til hvilke handlinger intern revisor bør foretage. RS 240 (ajourført) er udbygget væsentligt, i forhold til hvilke handlinger revisor bør udføre sammenlignet med hvad den oprindelige RS 240. Man kan således overveje, om IIA 1210.A2 på sigt også vil udkomme i en nyere, mere detaljeret udgave.

Indtil en eventuelt nyere udgave af IIA 1210.A2 er vedtaget, kan det anbefales, at interne revisorer også benytter RS 240 (ajourført) i deres tilrettelæggelse af revision, for derigennem at forberede sig på, hvad den eksterne revisor vil forespørge om, og hvor deres fokus er i forhold til besvigelser. Den eksterne revisors forespørgsel til ledelsen vil også medføre en række spørgsmål fra ledelsen til intern revisor, ikke mindst når ledelsen skal underskrive ledelsens efterhånden noget omstændige regnskabserklæring og erklære deres ansvar i forhold til besvigelser, og herunder implementeringen af effektive interne kontroller.

Man må i fremtiden forvente, at det øgede fokus på besvigelser medfører, at ledelserne og revisionskomiteerne i højere grad end tidligere øger fokus på besvigelser, hvilket medfører en stadig større nødvendighed for, at den interne revisor overvejer og retter sin revision imod dette område.

Certified Internal Auditor (CIA)

Af Thomas Borch Nygaard Ernst & Yong Risk and Advisory Services og Peter Bache Nordea, Intern Revision

Thomas Borch Nygaard

Peter Bache

Certified Internal Auditor (CIA)

Nærværende artikel er tænkt som en gennemgang af, hvad der kræves for at blive certificeret, herunder tilmelding, forberedelse og gennemførelse af eksamen.

Peter Bache er p.t. i gang med CIA eksamen og har fuldført modul 1. Samtidig har han gennemført eksamen til 'Certification in Control Self Assessment' (CCSA) som giver dispensation for modul 4.

Thomas Borch Nygaard blev Certified Internal Auditor i sommeren 2005.

Inden for de seneste år er der flere og flere interne revisorer i Danmark, som har fået øjnene op for uddannelsen Certified Internal Auditor eller CIA. CIA er den eneste internationalt anerkendte certificering for interne revisorer. Certificeringen udbydes af The Institute of Internal Auditors. I Danmark er det den danske afdeling af foreningen, der står for alt det praktiske i forbindelse med afholdelse af eksamen.

Uddannelsens fremgang i Danmark skal ses som et resultat af den stigende internationalisering af danske virksomheder, hvor certificeringen er med til at signalere medarbejdere med en høj faglig kompetence. Således er der flere og flere virksomheder i Danmark, såvel danske som internationale, hvor de interne revisionsmedarbejdere tilskyndes til at gennemføre uddannelsen.

I forbindelse med samarbejde med internationale kolleger er certificering samtidig en måde at skabe en

fælles referenceramme på, ligesom det af mange vil blive anset som et kvalitetsstempel.

Eksamen tilbydes i hele verden. Uanset hvor man vælger at deltage er eksamensspørgsmålene ens. Vurderingen sker for alle besvarelser på IIA's hovedkontor i Altamonte Springs. Det skaber sikkerhed for, at der stilles samme høje krav til alle certificerede revisorer.

Eksamen består af følgende fire moduler:

1. The Internal Audit Activity's Role in Governance, Risk and Control
2. Conducting the Internal Audit Engagement
3. Business Analysis and Information Technology
4. Business Management Skills

I skema 1 er indholdet af de enkelte moduler præciseret yderligere, herunder med vægtning.

Modulerne 1 - 3 skal gennemføres, mens der kan opnås dispensation fra det 4. modul, såfremt man har en af IIA godkendt uddannelse, fx en anden certificering som CCSA (Certified in Control Self Assessment), CISA (Certified Information System Auditor) eller andet. Særligt for Danmark kan uddannelse til statsautoriseret revisor give dispensation for modul 4. På IIA's internationale hjemmeside fremgår en komplet liste over dispensationsgivende uddannelser, jf. www.theiia.org.

Som det ses er det muligt at erstatte modul 4 med eksempelvis CCSA-eksamen, som afholdes samtidig med modul 4, og derved opnå to certificeringer samtidig.

Det er valgfrit at tage alle modulerne på én gang, eller om man vil, sprede det over en længere periode.

Tilmelding til eksamen og uddannelsesmæssige forudsætninger

Mulige kandidater skal forinden tilmelding til eksamen sikre sig, at de formelle akademiske krav er overholdt. De formelle akademiske minimumskrav for at kunne indstille sig til eksamen er en bestået bachelor grad som fx HA eller HD.

Dispensation kan dog i nogle tilfælde opnås, hvis anden teoretisk uddannelse er bestået. Dispensation søges hos IIA Danmark, der vurderer om dispensati-

onsansøgningen kan støttes og i bekræftende fald fremsender dispensationsansøgningen til "The Board of Regents", hvor den formelle beslutning herom træffes.

Ud over akademiske forudsætninger stilles der tillige krav om, at kandidater skal udfylde et såkaldt Character reference-skema, der fremsendes sammen med dokumentation for beståede adgangsgivende eksamener. Skemaet er reelt en indstilling til eksamen fra en person, der allerede har opnået en IIA-certificering eller fungerer som ansøgerens chef, tidligere chef eller tilsvarende, hvor vedkommende erklærer kandidaten egnet under hensyntagen til de etiske retningslinier udgivet af IIA.

Eksamen afholdes hvert år i hhv. maj og november måned. Tilmelding til eksamen skal ske skriftligt til IIA i USA. Det vil sige enten per brev eller per fax. Tilmeldingsfristerne er for maj-eksamen den 31. marts og for november-eksamen den 30. september. Et godt råd er her at fremsende ansøgningen i god tid, da mange kandidater vælger at faxe tilmeldingen til USA, og faxen kan derfor være meget svær at komme igennem til.

Alle skemaer til brug for eksamenstilmelding herunder character reference-skema og bekræftelse på erhvervs erfaring kan downloades fra IIA's internationale hjemmeside www.theiia.org.

Prisen for deltagelse i eksamen er for medlemmer af IIA USD 60 for selve ansøgningen og USD 85 pr. eksamen. For ikke-medlemmer er prisen hhv. USD 75 for ansøgning og USD 110 pr. eksamen. Betaling skal ske før eksamen og skal ske direkte til IIA i USA.

Når eksamenstilmelding er foretaget modtages en bekræftelse fra IIA i USA. Foruden bekræftelsen modtages efterfølgende en bekræftelse fra IIA i Danmark med angivelse af tid og sted for afholdelse af eksamen.

FORBEREDELSE

På IIA's internationale hjemmeside fremgår en litteraturliste over anbefalet litteratur til forberedelse af eksamen. Listen omfatter både IIA's standarder og egentlige lærebøger inklusiv elektroniske hjælpemidler fra Gleim og MicroMash (software, audio mv.).

Vi har begge anvendt Gleims lærebøger og software. Det består af en lærebog pr. modul, hvor teorien gennemgås. Hvert kapitel afsluttes med en række kontrolspørgsmål pr. emne. Inden for de enkelte moduler er

opdelingen i lærebøgerne anderledes end IIA's opdeling, jf. skema med vægtning, men i praksis har det ingen betydning for forberedelsen til eksamen.

Softwaren fra Gleim indeholder yderligere spørgsmål, som kan anvendes til forberedelse. Det er med softwaren muligt at teste sin egen viden inden for de enkelte områder i eksamen, og med udgangspunkt i den tilbagemelding, som programmet giver, kan man se, hvilke områder, der er ens stærke og svage sider i relation til eksamen, og dermed målrette studierne.

Gennem IIA's boghandel er det ligeledes muligt at købe en model-eksamen. Det er dog ikke vores erfaring, at købet tilfører væsentligt mere værdi i forhold til Gleims software.

Eksamen varer 3½ time pr. modul. Det svarer til lidt over 1½ minut pr. spørgsmål. Det er vigtigt at disponere rigtigt over tiden. Ved at bruge nogen tid på at øve spørgsmål fra studiematerialet, kan der både opnås erfaring med eksamensformen og med sproget. Eksamen findes på flere sprog, men for de fleste danskere vil sproget være engelsk. For de, der ikke dagligt anvender engelsk i deres arbejdsdag, kan fagtermerne være en stor hindring i at gennemføre eksamen inden for den tid, der er til rådighed. Der skal derfor fra vores side lyde en stor opfordring til, at man sætter rigelig tid af før eksamen til at øve sig i spørgsmålene.

Al materiale kan købes direkte fra IIA's internationale hjemmeside. Alternativt kan materialet bestilles direkte fra de enkelte udbydere.

Eksamen

IIA i Danmark står for afholdelse af eksamen herunder kontrol af eksamens-berettigelse, tilsyn under eksamen mv.

For at kunne deltage i eksamen skal kandidater forevise eksamensbekræftelse fra IIA samt identifikation med foto.

Til eksamen er det tilladt at medbringe blyant, viskelæder, ordbog og en ikke programmerbar lomme-regner.

Selve eksamen er en multiple choice-eksamen, hvor kandidaterne skal besvare 125 spørgsmål på 3½ time. Blandt de 125 spørgsmål indgår 25 test-spørgsmål, som ikke indgår i vurderingen af kandidatens besvarelse, men blot testes for egnethed til

brug ved fremtidige eksamener. Spørgsmålene besvares først i et kladdehæfte og indskrives derefter på et maskinlæsbart papir. Såvel kladdehæftet som den endelige besvarelse afleveres efter endt eksamen til den tilsynsførende. IIA i Danmark fremsender besvarelsenerne til IIA i USA der vurderer besvarelsenerne.

For at bestå eksamen skal kandidater opnå minimum 600 point ud af 750 mulige, og antal opnåede point oplyses ikke, såfremt eksamen består. Består eksamen derimod ikke oplyses såvel antal opnåede point samt de delområder, som kandidater med fordel kan studere yderligere.

Eksamensresultat afsendes fra USA hhv. medio juni vedrørende maj-eksamen og medio januar vedrørende november-eksamen. Når IIA i Danmark har modtaget eksamensresultaterne videresendes de til eksamensdeltagerne.

Certificering

For at opnå certificering kræves foruden bestået eksamen minimum to års praktisk erfaring inden for intern revision eller tilsvarende, fx ekstern revision og compliance. Praktisk erfaring fra beslægtet virksomhed som jura, finans eller bogholderi eller en bachelor grad kan træde i stedet for det ene år. Det er muligt at gå til eksamen uden den fornødne erfaring, men selve certificeringen kan først opnås når erfaringen er dokumenteret.

Som dokumentation for opnået erfaring skal der udfyldes og fremsendes en erklæring med angivelse af opnået erhvervs erfaring til IIA. Denne erklæring skal verificeres og attesteres af en person, der allerede har opnået en IIA-certificering eller fungerer som ansøgers chef, tidligere chef eller tilsvarende.

Efter certificering er der krav til, at man løbende holder sin viden ajour og følger udvikling inden for intern revision. For at sikre dette er den enkelte forpligtet til at indrapportere CPE-timer (Continuing Professional Education) til IIA hvert andet år. Der skal som minimum optjenes 40 CPE timer pr. år.

Nye CIA'er er tildelt 80 CPE-timer for gennemførelse af eksamen. De 40 timer gælder for det år, hvor eksamen er gennemført, og de resterende 40 for det efterfølgende år. Det er derfor først efter to år, man behøver at optjene og indrapportere CPE-timer til IIA. Indrapportering kan ske enten elektronisk eller via fax til IIA i USA.

CPE-timer kan optjenes gennem deltagelse i kurser (både inden for IIA og gennem andre organisationer), undervisning på kurser, artikelskrivning o.l.

AFSLUTNING

Denne artikel skal ikke ses som en udtømmende vejledning i, hvordan man kan bestå CIA eksamen, men mere som en introduktion til forløbet. Forhåbentlig har vi været i stand til at skabe interesse for uddannelsen.

Yderligere oplysninger kan hentes på både IIA's danske og internationale hjemmesider og ved kontakt til IIA i Danmark og USA.

Vi vil opfordre alle med mod på yderligere uddannelse til at gå i gang.

Oversigt over indholdet af de enkelte moduler:

Part I		
The Internal Audit Activity's Role in Governance, Risk, and Control		
A.	Comply with The IIA's Attribute Standards	15-25%
B.	Establish a Risk-based Plan to Determine the Priorities of the Audit Activity	15-25%
C.	Understand the Internal Audit Activity's Role in Organizational Governance	10-20%
D.	Perform Other Internal Audit Roles and Responsibilities	0-10%
E.	Governance, Risk, and Control Knowledge Elements	15-25%
F.	Plan Engagements	15-25%
Part II		
Conducting the Internal Audit Engagement		
A.	Conduct Engagements	25-35%
B.	Conduct Specific Engagements	25-35%
C.	Monitor Engagement Outcomes	5-15%
D.	Fraud Knowledge Elements	5-15%
E.	Engagement Tools	20-30%

Part III		
Business Analysis and Information Technology		
A.	Business Processes	15-25%
B.	Financial Accounting and Finance	15-25%
C.	Managerial Accounting	10-20%
D.	Regulatory, Legal, and Economics	5-15%
E.	Information Technology (IT)	30-40%
Part IV		
Business Management Skills		
A.	Strategic Management	20-30%
B.	Global Business Environments	15-25%
C.	Organizational Behavior	15-25%
D.	Management Skills	20-30%
E.	Negotiating	5-15%

En mere detaljeret oversigt kan ses på www.theiia.org

First you add knowledge...

Internal Auditor to Systems Audit & IT Security

Copenhagen, Denmark

The corporate function Systems Audit & IT Security develops, implements and maintains procedures and frameworks for Business Controls.

We are in the process of integrating a global unambiguous control environment within Danisco to ensure that the risk is in balance with the business needs, and the environment is able to meet the increasing demands to Corporate Governance. In this connection we are looking for new colleagues.

The Danisco approach to Business Controls is based on the COSO integrated framework.

Your tasks

You will be working within the following areas on an international basis:

- Develop and implement Business Control frameworks within the SAP environment
- Perform Business Control Reviews

The tasks will mainly be performed as reviews in the individual Danisco units and will consequently involve much travelling.

Your profile

We expect you to have a relevant educational background and experience within modern risk based Business Controls as well as knowledge of COSO concepts and SAP. You speak and write English and are an experienced IT user. As a person you are outgoing and independent.

We offer

We offer a challenging position in an international environment with a high degree of freedom. For further information please contact Audit Manager Torben Christensen on +45 32 66 20 70. Please forward your application no later than 19 April 2006 to

Danisco A/S

HR Denmark
Edwin Rahrs Vej 38
DK – 8220 Brabrand, Denmark
Tel: +45 89 43 50 00
HRDenmark@danisco.com
www.danisco.com

Quality Assessment of the Internal Audit Activity

Af Carsten Damø og Jens Augsborg
Internal Audit Activity, Nordea, Accredited in
Internal Quality Assessment/Validation

Carsten Damø

Jens Augsborg

Kvalitetssikring af revisionsarbejdet betyder efterhånden mere og mere - dels bliver der stillet større krav som følge af lovgivning og nye standarder, og samtidig er der mere fokus på vores arbejde fra vores kunders side. Kvalitetssikring er således et vigtigt element i vores hverdag.

Vi deltog i september måned 2005 i et to dages kursus i Quality Assessment of the Audit Activity. Foreningen af Interne Revisorer afholdt kurset i Danske Bank's lokaler i Lyngby, og instruktøren var den anerkendte Donald (Don) Espersen, CIA fra USA.

Kurset blev efterfulgt af en valgfri eksamen - Accreditation in Internal Quality Assessment /Validation.

Det var en ny oplevelse for os, at der blev holdt en eksamen efter et sådant kursus. Det skærper deltagerens opmærksomhed samt aktivitet og samtidig får man, som deltager, et mere konkret bevis med hjem.

Perspektivet i selve anerkendelsen er dog også, at den aktivt kan benyttes til validering - internt som eksternt.

Overordnet var der to formål med kurset. Dels skulle det give kursisterne et bedre indblik i rammeværktøjet (The Professional Practices Framework) og dets standarder, og dels skulle kurset opdatere kursisterne i aktuelle benyttede værktøjer, metoder og teknikker til kvalitetssikring.

Det vigtigste for os var ikke nødvendigvis gennemgangen af standarderne på området. Derimod påkaldte de benyttede opdaterede værktøjer, metoder og teknikker mere vores interesse.

Her skal dog i punktform gives et overblik over standarder m.v.:

- Der er udgivet 7 standarder (Standard 1300-1340) på området og understøttet af 5 mere omfattende Practice Advisories. Generelt dækker standarderne m.v.:
 - (Kontinuerlig) Kvalitets sikring og forbedrings program
 - (Periodevis) Intern validering
 - (Periodevis) Ekstern validering
 - Afrapportering af kvalitetsprogrammet
- Derudover er der udgivet en Quality Assessment Manual (Fourth Edition). Manualen given en praktisk vejledning og værktøjer til hjælp i processen kvalitetssikring. Vi blev informeret om, at en opdateret manual er på vej.

Definitionen på kvalitetssikring er, at man generelt følger IIA's

- etiske kodeks (Code of Ethics)

og at man:

- praktiserer i henhold standarder og praktiske vejledninger (International Standards for the Professional Practice of Internal Auditing and the Professional Practice of Internal Auditing)
- kontinuerligt udvikler med certificeringer og uddannelse
- og endelig sikrer sig, at ens arbejde er forbedrings - procesorienteret.

Kvalitetssikring dækker således ikke kun en traditionel gennemgang af rapportering og arbejdsrapporter. Det er alle elementer i en revisionsproces, som bliver gennemgået lige fra hele planlægningen, udførelsen og til rapporteringen. Revisionens charter, organisering og eventuelle konsulentarbejde skal ligeledes inddrages.

I henhold til standarder skal man have en ekstern validering hver femte år. Den første ikke senere end første januar 2007 eller 5 år fra start af en ny intern revision.

Det er dog muligt for mindre revisions afdelinger at udfærdige en egen evaluering (self-assessment) med benyttelse af en objektiv ekstern kontrollør (validator).

Til sidst vil vi blot tilskynde til, at så mange som muligt deltager i eventuelle fremtidige kvalitetssikrings kurser. Alle kan nemlig blive bedre til at sikre kvaliteten af egen og for den sags skyld andres arbejde.

Nyt fra IIA

Af Henning Jørgensen, TrygVesta

Kildemateriale: www.iaa.org

Guidance released for audit committee members (01/03/2006)

Et dokument, som kunne have interesse for revisorer, som allerede er i et firma med Audit Committee eller påtænker dette. Det kan også udleveres til medlemmerne af Audit Committee.

IIA's svar til Basel komitén (01/11/2005)

Læs IIA's svar til Basel komitén fra Banking Supervision's seneste udkast til forbedring af vejledningen "Enhancing Corporate Governance for Banking Organizations"

COSO udsender udkast til vejledning omkring section 404 for mindre virksomheder (26/11/2005)

Dette skal være med til at guide mindre virksomheder til at leve op til intern control jf. COSO. Læs mere på www.coso.org.

Ny aftale med ACCA (21/09/2005)

IIA og ACCA (Association of Chartered Certified Accountants) har underskrevet en hensigts-erklæring, som vil styrke samarbejdet på internationalt niveau såvel som lokalt. Aftalen inkluderer en anerkendelse af ACCA's Professional Practices Framework.

"Foreningens hjemmeside"

Af webmaster Glenn Thunø, Nykredit

Indledning

I INFO nr. 30 (august 2005) blev der orienteret om den nye hjemmeside på www.iaa.dk, hvor det bedste fra de to sammenlagte foreningers hjemmesider (IIA og Revisionschefkredsen) var blevet videreført og videreudviklet.

Fra bestyrelsens side var der opstillet følgende vision for hjemmesiden:

IIA's nye hjemmeside skal dels være en informationsportal målrettet medlemmer og eksterne interessenter i overensstemmelse med foreningens formålsparagraf og dels, ved hjælp af internetteknologien, være et integreret værktøj i foreningens arbejde med videndeling, medlemshåndtering, uddannelse, netværk mm.

Udviklingsarbejdet blev påbegyndt i april 2005. I slutningen af august 2005 blev den nye hjemmeside implementeret og har nu været i luften i godt 5 måneder.

Den nye hjemmeside er, efter de tilbagemeldinger der er kommet, blevet godt modtaget, og rigtig mange medlemmer (ca. 78 %) har besøgt hjemmesiden og logget sig på i den forløbne periode.

Hjemmesideudvalg

Flere medlemmer har indsendt forslag til forbedringer og nye funktionaliteter til hjemmesiden. Til at behandle disse (og kommende) forslag, er der etableret et hjemmesideudvalg, der mødes 3-4 gange om året, og som tillige har relationer til redaktionsudvalget for INFO.

Af de væsentligste forslag, der indtil nu er behandlet (og implementeret), kan nævnes

- Ved logon til hjemmesiden kan der også anvendes e-mail adresse.
- Etablering af oversigt over nyheder fra IIA's USA hjemmeside.
- Ajourføring og opdatering af oversigten med links
- Oversigt over de kurser/møder, man har været tilmeldt
- Oversigt over gældende IIA-standarder
- Udvidelse af søgefunktionen, så det også er muligt at søge i INFO

Hjemmesideudvalget offentliggør via et referat fra møderne, hvilke forslag udvalget har modtaget og behandlet og en eventuel begrundelse, hvis et forslag afvises.

Har du forslag eller kommentarer i øvrigt til hjemmesiden, kan du skrive til kontakt@iia.dk.

Medlemsoplysninger

Med den nye hjemmeside blev der også etableret et nyt medlemsystem. Da medlemsoplysningerne anvendes i mange forskellige sammenhænge i foreningens administration, er det vigtigt at medlemsoplysningerne er så korrekte som muligt.

Hvis du ikke allerede har gjort det, opfordres du derfor til at logge på hjemmesiden via dit medlemsnummer eller e-mailadresse og dit gældende password og kontrollere de medlemsoplysninger, foreningen har registreret, og som fremgår af hjemmesiden.

Nogle oplysninger kan du selv rette, mens andre oplysninger kun kan rettes af foreningens medlemsadministration. På hjemmesiden fremgår retningslinier for dette.

Du opfordres endvidere til at oprette et billede af dig selv, så foreningens medlemmer har mulighed for at få sat et ansigt på medlemmet. Billedet oprettes ved at klikke på 'Min profil' i øverste højre hjørne (når du er logget på), vælg 'Opret billede' i menuen til venstre og herefter følge de anførte retningslinier. Et allerede oprettet billede vil blive overskrevet med det nye billede.

Har du glemt dit password kan du få det tilsendt ved at gå ind på hjemmesiden og klikke på 'Hjælp' under 'Login for medlemmer'.

Uddannelsesaktiviteter

Den nye hjemmeside understøtter også foreningens uddannelsesaktiviteter, og via kursuskataloget kan man se datoer for kurser/møder, tilmelde sig, slette sin tilmelding, se deltagere, se materialer mm.

Som nævnt ovenfor kan man som noget nyt også få en oversigt over de kurser/møder, man har deltaget i og på den måde få en nemmere adgang til informationen om disse kurser.

Der vil løbende blive orienteret om uddannelsesaktiviteterne via e-mails til medlemmerne.

Netværk

Den nye hjemmeside understøtter også foreningens vision med videndeling blandt medlemmerne. Således er der mulighed for, at du kan oprette og/eller tilmelde dig erfagrunder til gavn for både dig selv og andre medlemmer. De enkelte grupper kan også tilknytte referater eller materiale, som andre medlemmer kan læse og få glæde af.

Besøg hjemmesiden og få nærmere information om, hvordan du opretter en gruppe.

Afslutning

Hjemmesiden er en vigtig del af foreningens arbejde med videndeling, medlemshåndtering, uddannelse, netværk mm., og det er vigtigt, at den hele tiden tilpasses medlemmernes behov/ønsker under hensyntagen til den overordnede vision og målsætning.

Med anvendelse af internetteknologien er det også blevet muligt, på en ensartet og overskuelig måde, at formidle foreningens formål og aktiviteter til såvel medlemmer som branchens interessenter, beslutningstagere, myndigheder og rekrutteringsmiljøer.

Skulle du på baggrund af ovenstående have kommentarer, er du velkommen til at skrive til kontakt@iia.dk.

Revisorer og IT-revisorer til Intern Revision

Intern Revision

I Intern revision beskæftiger vi os med alle former for revision, risikostyring og rådgivning, og har en tæt kontakt til Post Danmarks forretningsenheder, ligesom vi har et nært samarbejde med selskabets valgte revisorer.

Jobbet

Som medarbejder i Intern Revision har du mulighed for at bidrage til opfyldelsen af Post Danmarks vision på alle niveauer i virksomheden. Samtidig får du 24 gode kolleger med en stor faglig baggrund og erfaring. Du får endvidere mulighed for at vedligeholde og udvikle dine faglige kvalifikationer gennem relevant videre- eller efteruddannelse.

Vi tilbyder dig en varieret arbejdsdag, hvor du med udgangspunkt i vores kontor i hjertet af København vil have kontakt med de centrale og lokale forretningsenheder. Vi lægger vægt på et fagligt miljø med gode arbejdsforhold. Du får fleksibilitet omkring tilrettelæggelsen af dit arbejde, og vil komme til at arbejde i team med engagerede kolleger. Har du, eller ønsker du at erhverve kompetencer indenfor IT-revision, vil der endvidere være en række spændende opgaver indenfor dette område.

Dine kvalifikationer

Du har 3-5 års erfaring indenfor revision eller IT-revision fra intern og/eller ekstern revision. Du er eventuelt CISA- eller CIA-certificeret.

Det er imidlertid ligeså vigtigt, at du er analytisk, struktureret og god til at formidle resultatet af dit arbejde både skriftligt og mundtligt. Som person er du selvstændig, ansvarsbevidst, "teamplayer" og resultatorienteret.

Ansættelsesforhold

Afhængig af din uddannelse vil du blive ansat efter gældende overenskomst med mulighed for individuelt kvalifikations-tillæg.

Vil du vide mere

Nærmere oplysninger fås hos sekretariatsleder Anne-Marie Scharff, tlf. 33 75 64 09.

Din ansøgning

Send din ansøgning og CV til Post Danmark, Rekrutteringscenteret, Carl Gustavs Gade 3, 2630 Taastrup eller pr. mail til rekrutteringscenteret@post.dk.

Ansøgningsfrist: fredag den 21. april 2006.

Post Danmark er en af Danmarks største virksomheder med 21.000 ansatte og en nettoomsætning på 11 mia. kr. Hver dag indsamler og sorterer Post Danmarks medarbejdere i alt ca. 8 mio. forsendelser til omdeling blandt 2,6 mio. husstande. Det er Post Danmarks vision at levere Europas bedste postservice målt på en kombination af serviceniveau, kvalitet og pris, hvilket blandt andet skal nås ved at tiltrække og udvikle Europas dygtigste og mest engagerede medarbejdere.

Anskaffelse og implementering af revisionsværktøjet TeamMate

Af Henning Funck Nielsen, SAMPENSION.

Indledning

Den interne revision i SAMPENSION, som er et administrationsselskab i KP-koncernen, har i ca. 5 år med stor tilfredshed anvendt AS/2 som revisionsværktøj.

I forbindelse med et skift af ekstern revisor i foråret 2005, var det derfor nærliggende at se på, hvilke revisionssystemer, der fremover skulle anvendes.

Kravet til systemet var, at det udover at være fremtidssikret, samtidig skulle kunne opfylde vores krav til tilpasningen af revisionsplanlægning og dokumentation af det udførte arbejde.

Efter en fremvisning af PricewaterhouseCoopers's (PwC) TeamMate (TM) faldt valget på dette revisionssystem.

TeamMate Suite

TM er et revisionsværktøj, der er udviklet og sælges af PwC.

Systemet har været på markedet i ca. 15 år og anvendes på globalt plan af mere end 1.000 virksomheder/organisationer. PwC står som verdensomspændende virksomhed bagved, ligesom der er vel-dokumenterede beskrivelser af systemet.

Suiten består af en række forskellige moduler, der leveres på en Cd-rom.

De enkelte moduler er:

TeamRisk - (risikovurdering)

TeamSchedule - (opgaveplanlægning på årsbasis)
TeamMate EWP - (udførelse og dokumentation)
TeamStore - (bibliotek med standardhandlinger)
TeamTech - (tids- og omkostningsregistrering)
TeamCentral - (opfølgning på anbefalinger og data-mining).

De enkelte moduler kan anvendes enkeltstående eller integreret efter behov.

Implementeringen

Da planlægningen og den løbende revision stod for døren, skulle implementeringen udføres rimeligt hurtigt, hvorfor vi i samråd med vores IT-afdeling valgte en løsning, hvor alene TeamMate EWP i første omgang blev taget i anvendelse.

Vores IT-afdeling stod selv for den tekniske installation på baggrund af de udleverede vejledninger og med en enkel telefonisk assistance fra TM helpdesken i London.

Modulet blev installeret på den enkelte revisors PC og sat op til at gemme de enkelte projekter på revisionens fælles-drev for at fremme vidensudvekslingen og give nem adgang for alle.

Nogle af de øvrige moduler udover TeamMate EWP, nemlig TeamStore, TeamSchedule samt TeamRisk blev samtidig installeret.

Grundet størrelsen på vores interne revision fravalgte vi i første omgang at installere TeamCentral.

Kursus

Straks efter IT implementeringen blev der afholdt et grundkursus af 2 dages varighed i SAMPENSION, hvor René Søeborg fra PwC, på baggrund af en blanding af teori og praktiske øvelser, guidede medarbejderne i revisionen igennem det nye revisionsværktøj.

Undervejs i kurset var der også mulighed for at få en række diskussioner om, hvorledes TM skulle tilpasses og opsættes, således at det afspejler vores måde at arbejde på, vores terminologi, samt hvorledes vi ønsker, at dokumentation og review skal finde sted.

Det viste sig hurtigt, at der på grund af revisionssystemets brugervenlighed ikke var behov for fuldt ud at bruge begge kursusdage.

Efter kurset var det tid til internt at vurdere, hvilke politikker, der skulle være for bl.a. adgang til systemet og de

enkelte revisionsopgaver, samt hvilke dele af revisionsprogrammet, der skulle fryses, så det kun var udvalgte medarbejdere, der kunne ændre i disse.

Disse elementer indgik i opbygningen af de revisionsprojekter, der skulle dække både den løbende samt den finansielle statusrevision. I og med, at TM er et fleksibelt system, var det vigtigt at sikre ensartethed i den måde, de enkelte projekter/revisionsopgaver blev bygget op, herunder beskrivelse af revisionsformål, omfang, risiko, konklusion, anbefalinger mv.

En lang række af disse politikker og valg kan dog indarbejdes og fastlåses i "Libraries", så de gælder for alle de projekter, der dannes med udgangspunkt heri, hvorved ensartetheden sikres.

Det var selvfølgelig også en stor lettelse, at vi i forvejen havde revisionsprogrammerne for de enkelte opgaver, som vi let kunne kopiere over i TM.

Erfaring fra driften

Vi har nu anvendt TM i et års tid og har været både den løbende samt den finansielle statusrevision igennem for regnskabsåret 2005.

Det har selvfølgelig givet en masse erfaring og tanker til nye muligheder i TM for at optimere og dokumentere den gennemførte revision.

Ved oprettelsen og planlægningen af et nyt projekt viser vores erfaring, at der skal bruges mere tid på at tænke layout igennem for revisionshandling, idet det ikke umiddelbart er muligt at flytte rundt på disse, når de først er defineret i et projekt.

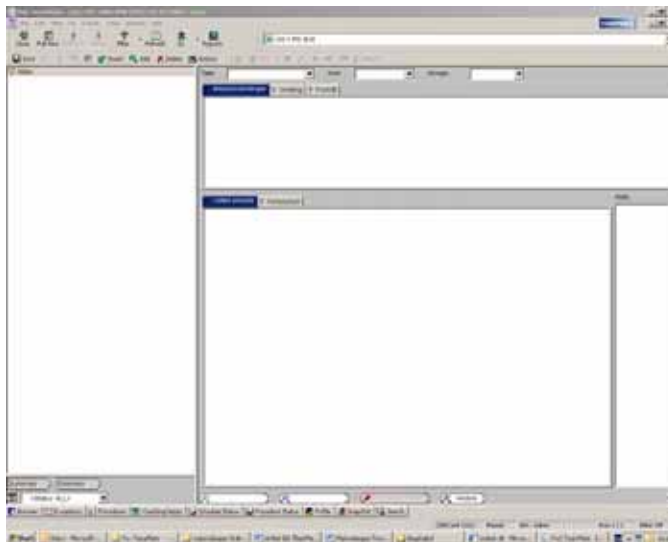
Dette punkt er vigtigt, idet de øvrige revisionsmedarbejdere ikke skal bruge unødigt tid på, at navigere rundt i systemet for at finde de revisionshandling, der skal udføres.

Vores erfaringer viser, at for at styre oprettelsen af disse handlinger og områder, kan de med fordel indarbejdes i Libraries.

Erfaringen med selve brugen af TM er, at der generelt er en meget stor brugervenlighed i systemet, idet de udarbejdede arbejdsopgaver systemmæssigt er baseret på kendte programmer som Word og Excel.

Under hver enkelt revisionshandling er der i TM mulighed for at dokumentere det udførte arbejde.

Dette sker for vores vedkommende i et foruddefineret skema, hvor den enkelte medarbejder dokumenterer arbejdshandlinger, formål og omfang samt beskriver udført revisionsarbejde samt konklusion herpå.

I det foruddefinerende skema er der tillige mulighed for at vedhæfte øvrig dokumentation for den udførte revisionshandling, f.eks. indscannede aftaler, dokumenter, filer mv.

Skemaet giver ligeledes mulighed for, at den enkelte medarbejder færdigmelder sit arbejdsopgave efter udført arbejde.

På ledelsesniveau giver det herefter en hurtig mulighed for at foretage og dokumentere review af de enkelte revisionsområder for at sikre, at alle revisionshandling er udført og dokumenteret.

På baggrund af det udførte arbejde kan der yderligere genereres en række rapporter i TM.

I SAMPENSION har vi valgt, at eventuelle kommentarer til det udførte arbejde automatisk genereres i en word-rapport, som efterfølgende danner baggrund for videre rapportering. Vi har valgt at opdele kommentarerne i niveauer således, at det er hurtigt at fremfinde og rapportere til fagområde, direktion og bestyrelse.

Arbejdsopgaverne gemmes automatisk på revisionens fælles-drev. Som en yderligere sikkerhed er TM indrettet således, at der automatisk tages back-up af revisionsprojektet. Der er mulighed for at sætte back-up funktionen til forskellige intervaller f.eks. dagligt, hver gang projektet lukkes ned samt tillige, hvor mange back-up's, der skal gemmes.

Erfaringen viser, efter et lokalt strømsvigt midt i årsregnskabsperioden, at der netop i sådan en periode er behov for at sætte back-up intervallerne højt – gerne flere gange dagligt.

Konferenceaktivitet og den fremtidige udvikling

Ud over muligheden for at få hjælp fra PwC's helpdesk, der bl.a. er placeret i London, så er der en indbygget facilitet i TeamMate, som linker op imod PwC's internationale TeamMate hjemmeside. Her er der worldwide mulighed for f.eks. at udveksle erfaringer, bytte revisionsprogrammer mv. med øvrige brugere af TeamMate, men også at kommunikere med PwC's udviklere og downloade de seneste service packs eller brugermanualer.

Årligt afholdes der en konference for brugerne af TeamMate. Konferencen afholdes henholdsvis i USA, Europa og Asien.

Jeg deltog i den europæiske konference i Sitges, ca. 40 km syd for Barcelona.

Konferencen var bygget op som steams og var primært rettet mod en præsentation af den nye version 8, som blev frigivet i januar 2006. Repræsentanter fra PwC's udviklingsafdeling demonstrerede de nye funktionaliteter i plenum, og ledte en række workshops om de enkelte moduler samt udvalgte funktionaliteter.

Udover undertegnede, deltog der fra Danmark repræsentanter fra SKAT, Revisionsdirektoratet for Københavns Kommune, PwC, Danske Bank samt Nordea.

I forlængelse af vor deltagelse i konferencen aftalte vi at opbygge en dansk Erfa-gruppe, hvor også de

øvrige danske brugere af TM er inviteret til at deltage.

Vi har afholdt det første møde, og det er hensigten, at mødes ca. 4 gange om året for gensidig erfaringsudveksling og gensidig inspiration.

Nye medlemmer

INFO byder velkommen til:

Post Danmark

Revisor Christian Fernandez Hveger

Rigspolitiet

Revisionschef Anders Jørgensen

Sparekassen Østjylland

Revisionschef René Nymann

Sampsonion

Revisionschef Michael Ravbjerg Lundgaard

Danske Bank

Manager Flemming Weigand
Senior Manager Lars Maagaard

ATP

Anja Abildløkke Munk Smith

NUNC

Financial Manager Anette Perch Valdorf-Hansen
Financial controller Tina Nørgaard

Ernst & Young

Intern revisor Jesper Simony
IT revisor Thomas Gi Scharf
Revisor Nicolaj Harmundal Petersen
Senior Manager Nils Thorsen
Senior Consultant Kristian Ebert

Saxo Bank

Revisionschef Lars Munksgaard

Middelfart Sparekasse

Revisor Pia Hafstrøm

TDC

Koncernrevisionschef Anne Rømer

Skat

Revisionscenterchef Egon Skindhøj

Jyske Bank

Revisor Karsten Dahl

Arbejdernes Landsbank

Intern revisor Jens Østergaard

Intern revisor Nuray Atay

Sparekassen Lolland

Intern revisor Hanne Sunke

KPMG

Partner Torben Bender

Novo Nordisk

Internal auditor Morten Olsen

Internal auditor Lene Fisker Christensen

Internal auditor Thomas Bøgballe

”Bagsmækken”

Oplysninger om Foreningen af Interne Revisorer

Foreningens adresse:**Post Danmark****Intern Revision****Foreningen af Interne Revisorer (IIA)****Tietgensgade 37****1566 København V****Foreningen af Interne Revisorers bestyrelse har følgende sammensætning:**

Bestyrelsen vil endeligt konstituere sig i forbindelse med formandsskiftet på bestyrelsesmødet den 6. april 2006.

Formand

Koncernrevisionschef Søren Kongsbo, Post Danmark

☎ 33 75 64 00

e-mail: shk@post.dk**Næstformand**

Chief Internal Auditor Ane Marie Christensen, Nordea

☎ 33 33 10 75

e-mail: ane.marie.christensen@nordea.com**Sekretær**

Senior Manager Vibeke Aggerholm, Ernst & Young

☎ 35 87 26 68

e-mail: vibeke.aggerholm@dk.ey.com**Kasserer**

Revisionschef Jens Galsgaard, TrygVesta

☎ 44 20 30 80

e-mail: jens.galsgaard@tryg.dk**Bestyrelsesmedlemmer**

Revisionschef Brian Christiansen, Novo Nordisk

☎ 44 43 36 56

e-mail: brnc@novonordisk.com

Professor Lars Kiertzner, Aarhus School of Business

☎ 96 35 72 52

e-mail: lki@business.aau.dk

Revisionschef Ole Kirkbak, Sydbank

☎ 74 36 31 00

e-mail: ole.kirkbak@sydbank.dk

Revisionschef Hans Christian Møller, Direktoratet
for Fødevarerhverv
☎ 33 95 81 30
e-mail: hkm@dffe.dk

Revisionschef Claus Okholm, Nykredit
☎ 33 75 93 02
e-mail: co@nykredit.dk

Revisionschef Jens Peter Thomassen, Danske Bank
☎ 45 23 29 00
e-mail: jens.peter.thomassen@danskebank.dk

Indmeldelse i foreningen

Indmeldelse i foreningen foretages til:

Hanne Brandt

☎ 3375 9307

e-mail: hbr@nykredit.dk

Jobannoncer

Jobannoncer for medlemmer kan bringes i INFO.
Helside annoncer koster 2.000 kr.

Halvside eller mindre annoncer koster 1.000 kr.

Annonceudkast sendes til foreningens adresse
jf. ovenfor.

For ikke medlemmer aftales prisen særskilt.

Eksamen

Henvendelse angående CIA-, CGAP-, CCSA- og
CFSA-eksamen samt forberedelse hertil kan rettes
til:

Bente Christensen

Post Danmark, Intern Revision

☎ 3375 6402

e-mail: bentec@post.dk

Der kan søges yderligere oplysninger på IIA's
hjemmeside (se efterfølgende).

Oplysninger om mærkedage

Oplysninger om mærkedage bedes meddelt til:

Bente Hallberg,

☎ 3678 2287

e-mail: iia.redaktion@mail.dk

Indlæg til INFO

Artikler i INFO honoreres med en vingave.

Næste nummer

INFO 33 udkommer i august 2006.

Oplysninger om diverse hjemmesider

IIAs hjemmeside	www.theiia.org
	www.itaudit.org
IIA, DKs hjemmeside	www.iia.dk
IIA, UK Chapter	www.iia.org.uk

Redaktionen kan oplyse, at INFO kan ses på foreningens
hjemmeside på www.iia.dk

IIA standarder, der er præsenteret i INFO

INFO	Standard nr.	Emne	Præsenteret af:
24	2410 PA 2410-1	Rapportering	Frank Sundgaard Nielsen, Nordea
25	2010, 2200 2240	Planlægning	Solveig Petersen, Post Danmark
26	1300 - 1340	Kvalitetsstyring af revisionsarbejder	Carsten Damø, Nordea
27	2110	Risk Management	Solveig Petersen, Post Danmark
29	2230.A1 2330.A2 2330.C1	Opbevaring og beskyttelse af dokumentation	Birgitte Rousing Svenningsen, Saxo Bank

Bliv Intern Revisor i en anderledes bank

Alle banker vil gerne skille sig ud, men få gør det reelt. Der findes dog én bank, som har valgt kun at have private kunder, og som i modsætning til konkurrenterne ikke er sat i verden for at tjene det største mulige overskud til aktionærerne. En bank, hvor det er en kvalitet at tænke selvstændigt, anderledes og innovativt i bestræbelserne på at give kunderne den bedst mulige service – det handler nemlig om at tilbyde gode priser og ordentlige vilkår til private bankkunder. Det har vi i Lån & Spar Bank gjort så godt, at vi siden 1990 er gået fra 15.000 til 120.000 kunder. Og udviklingen fortsætter.

Derfor søger vi nu en medarbejder til vores Interne Revision i hjertet af København

Arbejdsopgaver

I Intern revision foretager vi finansiel revision af hele bankens årsrapport. Dine arbejdsopgaver vil spænde bredt inden for dette felt.

Banken har fokus på innovation og ønsker at være med helt fremme i den forreste række, når det gælder udvikling af finansielle produkter og service for privatkunder. Af samme grund har banken valgt at aflægge regnskab efter den internationale regnskabsstandarder IFRS og ønsker at anvende de mere avancerede kapitalopgørelsesmetoder efter Basel II i fastlæggelse af bankens kapitalbehov.

Endvidere skal banken, som børsnoteret selskab, leve op til anbefalingerne om god selskabsledelse, Corporate Governance. Dette vil i høj grad påvirke dine daglige arbejdsopgaver. Det kræver, at du er indstillet på at udvikle dine kompetencer inden for disse områder.

Afdelingen har stor fokus på anvendelse af IT ved revisionen, herunder anvendelse af anerkendte revi-

sionsværktøjer. Du vil i høj grad have indflydelse på planlægningen og udførelse af de daglige arbejdsopgaver

Personlig profil

Vi forestiller os at du er cand.merc.aud./stud.merc.aud., eller har en HD (evt. studerende) i regnskab eller finansiering. Du kan lide at arbejde og afslutte opgaver på selvstændig vis, men du er også en god team-player, der er fleksibel i perioder med spidsbelastning. Du har lyst til fortsat at tilegne dig ny viden inden for det arbejdsmæssige felt og du er god til at sparre og dele viden med dine kollegaer. Stillingen er uddannelsesmæssigt krævende og du må påregne en del kursusaktivitet.

Endvidere lægger vi vægt på at du er god til at tale med afdelingens "kunder" og i besiddelse af et godt humør.

Miljø

I Lån & Spar Bank vil du komme til at arbejde i en flad, uformel organisation med en stor kontaktflade og korte beslutningsgange. Vi lægger vægt på en moderne ledelsesform med frihed under ansvar, og du vil selv få rig lejlighed til at præge det miljø, du og dine kollegaer arbejder i. I Intern Revision vil du blive en del af et team der består af 4 medarbejdere.

Ansøgning

Du kan vælge at sende din ansøgning – mærket "Intern Revision" – på email til personale@lsb.dk, eller til Lån & Spar Bank A/S, Personaleafdelingen, Højbro Plads 9-11, 1014 København K.

Du kan også vælge at udfylde ansøgningskemaet på vores hjemmeside.

